

250. rocznica powstania
Komisji Edukacji Narodowej
14 października 2023r.

14 października
DZIEŃ
EDUKACJI
NARODOWEJ

GENEZA KEN

Komisja Edukacji Narodowej (KEN) to niezwykle ważny organ w historii polskiej edukacji, który zrewolucjonizował system oświatowy w Polsce w XVIII wieku.

DEN, czyli **Dzień Edukacji Narodowej** to dziś święto pracowników oświaty i szkolnictwa wyższego, potocznie nazywane **Dniem Nauczyciela**.

KEN została powołana przez Sejm Rozbiorowy **14 października 1773 roku** na wniosek króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

WAŻNE DATY

W połowie XVIII wieku Polska znalazła się w trudnej sytuacji politycznej i społecznej. Z jednej strony obserwowano upadek znaczenia Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej, z drugiej strony narastały wewnętrzne problemy, takie jak upadek edukacji i osłabienie struktur państwowych. W takim kontekście, w okresie Oświecenia, podjęto próby reformy różnych aspektów życia społecznego, w tym edukacji.

1740

**ZAŁOŻENIE
COLLEGIUM
NOBILIUM**

**SZKOŁA
RYCERSKA**

1765

1772

**PIERWSZY
ROZBIÓR
POLSKI**

**KOMISJA
EDUKACJI
NARODOWEJ**

1773

SKĄD WZIAŁ SIĘ POMYSŁ, BY UTWORZYĆ KEN?

Papież Klemens XIV rozwiązał zakon jezuitów. To oznaczało dla Rzeczypospolitej upadek edukacji. Trzeba było szybko postanowić, co zrobić z polskim szkolnictwem.

Prace nad utworzeniem KEN trwały **pod patronatem króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.**

NAZWISKA, KTÓRE WARTO ZNAĆ

Reforma szkolnictwa powstawała we współpracy z **Hugo Kołłątajem** – ówczesnym rektorem Akademii Krakowskiej, **Marcinem Poczobutem – Odlanickim**, który jako rektor reprezentował Akademię Wileńską oraz **Grzegorzem Piramowiczem**, który kierował pracami Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych. Pracownikami komisji byli również m.in. książę **Adam Kazimierz Czartoryski**, **Ignacy Potocki** oraz **Michał Poniatowski**.

Kluczowe osiągnięcia KEN

Na początku działalności KEN skoncentrowano się na rozpoznaniu ogólnej sytuacji w polskim szkolnictwie.

Powołano **Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych**, które miało za zadanie opracowanie nowych podręczników.

Pod kierownictwem ówczesnego rektora, Hugona Kołłątaja, **przeprowadzono reformę Akademii Krakowskiej.**

Opracowano przepisy regulujące funkcjonowanie szkół parafialnych, wojewódzkich oraz pensji dla dziewcząt.

W celu sprawdzenia wdrażania nowych przepisów, wysłano wizytatorów do szkół.

Dziedzictwo KEN

PIERWSZA W EUROPIE

Komisja Edukacji Narodowej (KEN) była pierwszą w Polsce, a także w całej Europie, władzą oświatową o charakterze współczesnego ministerstwa oświaty publicznej. To niesamowite, że Polska była pionierem w tej dziedzinie!

PIERWSZA NAZWA

Na początku mówiono o niej: *Komissyja nad edukacją młodzi narodowej szlacheckiej dozór mająca.*

POPULARNOŚĆ

Komisja Edukacji Narodowej stworzyła ważny rozdział w historii polskiej edukacji, który do dziś ma wpływ na kształt polskiego systemu oświatowego.

CIEKAWOSTKI O KEN

1

Komisja zainicjowała opracowanie nowatorskich podręczników, m.in. w zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych. Z nich uczyli się Bolesław Prus i Adam Mickiewicz!

2

Niektóre z podręczników opracowanych w tamtych czasach stworzyły podstawy polskiej terminologii naukowej, która jest używana do dziś.

3

Komisja opracowała przepisy dopuszczające dziewczęta do nauki na równych prawach z chłopcami, co było znaczącym krokiem w kierunku równości edukacyjnej. • 2

4

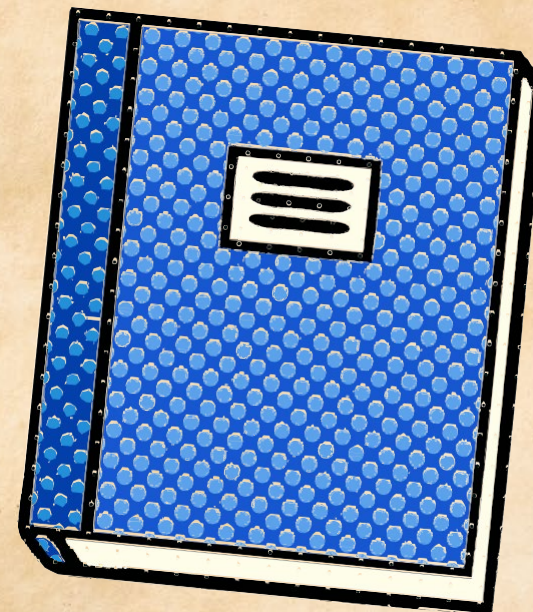
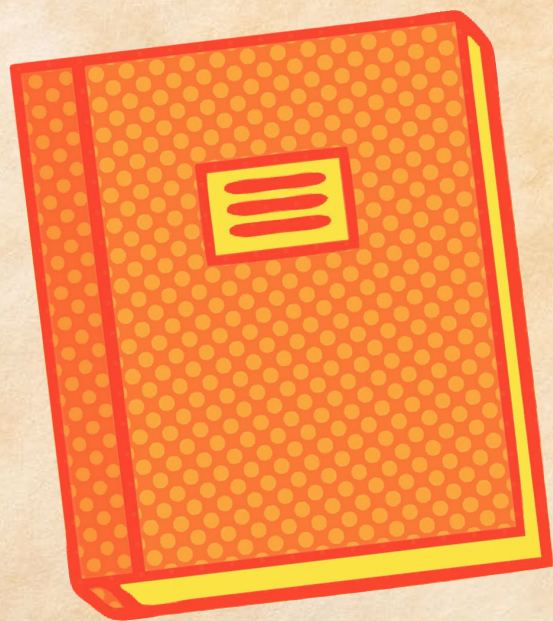
Dzięki pracy KEN, język polski stał się osobnym przedmiotem nauczania! -
Wcześniej nauka odbywała się głównie w języku łacińskim.

5

KEN wprowadziła elementy wychowania fizycznego w szkołach, co było nowością w tamtych czasach.

EDUKACJA JEST WAŻNA, BO...

**... jest inwestycją w Twoją przyszłość,
a korzyści z nauki są nieocenione
i mogą mieć trwały wpływ na Twoje życie!**

DLACZEGO WARTO SIĘ UCZYĆ?

 Zdobędziesz wiedzę na temat różnych przedmiotów, takich jak matematyka, nauki przyrodnicze, języki, historia i wiele innych. Ta wiedza stanowi fundament dla dalszego kształcenia i zrozumienia świata.

 W przyszłości dobre wykształcenie może otworzyć Ci drzwi do nowych możliwości, takich jak dostęp do lepszych uczelni, stypendiów, praktyk zawodowych i lepszych perspektyw zatrudnienia w przyszłości.

 Edukacja, zdobyta w szkole, na temat zdrowia fizycznego i psychicznego może pozwoli Ci prowadzić zdrowszy styl życia i podejmować świadome decyzje dotyczące swojego zdrowia.

 Rozwiniesz umiejętności komunikacyjne, poćwiczysz umiejętność rozwiązywania problemów, krytycznego myślenia, pracy zespołowej i zarządzania czasem, które są niezbędne w życiu i pracy.

 Szkoła jest wyjątkowym miejscem, w którym uczniowie nie tylko zdobywają wiedzę, ale uczą się interakcji społecznych, nawiązywania przyjaźni, współpracy z innymi i radzenia sobie z konfliktami.

 Wiedza, którą zdobędziesz pomoże Ci zrozumieć różnorodność kulturową, społeczną i polityczną świata, co doprowadzi do lepszego zrozumienia i akceptacji innych ludzi.